

Uvod

Najrajši imam uvod, ki bistvo knjige povzame tako dobro, da mi je ni treba niti brati. Danes smo pač v večni časovni stiski! Drugačen in enako dober pristop pa je ravno nasproten, ko so uvodne besede napisane tako spretno enigmatično, da si bralec kljub pomanjkanju časa res zaželi prebrati knjigo. Kako torej vzbuditi njegov interes?

Ne glede na to, kako globoke ideje in koliko daleč segajoče vizije ponudimo v branje, se zdi, da bi bralca verjetno najhitreje pritegnila vsaka, še tako skromna informacija o naravi ljudi, ki stojijo za svetom umetnosti in ki se jih strokovna besedila običajno ne dotaknejo. Tudi moja se jih ne. Bralec lahko sicer zasluti mentaliteto slovenskih kulturnih politikov, ki sem jim posvetila nekaj zapisov, v katerih na primer predstavljam težave pri ustanavljanju muzeja sodobne umetnosti na Metelkovi. V drugih besedilih pa lahko bere o tem, kako nas znajo ljudje še vedno presenetiti s svojo solidarnostjo. Ko se je več kot dvajset slovenskih galerij združilo v akciji Gostimo Moderno galerijo!, se mi je zdelo, da je naše delo spet dobilo več smisla.

Čeprav so zapisi moji, so na neki način tudi kolektivno delo, saj se v največ primerih povezujejo z Moderno galerijo. Skupaj s kolegi, zlasti z Igorjem Zabelom, sem se borila za boljši status sodobne umetnosti v Sloveniji in za enakopravnejši položaj vzhodnoevropske umetnosti v mednarodnem umetnostnem sistemu. Moj prvi in hkrati najbolj kritičen bralec je bil vedno 3X, k izdaji besedil pa me je opogumil Roman Uranjek.

Ključne teme mojih besedil zadnjih dvanajstih let, ki sem jih skupaj s Petjo Grafenauer izbrala za to publikacijo, so sodobna umetnost in njen muzej ter vzhodnoevropski kontekst. Vidim se predvsem kot opisovalka lastne prakse, povezane zlasti z mojim kuratorskim delom in razvijanjem koncepta muzeja sodobne umetnosti. Že od začetka službovanja v Moderni galeriji se mi je zdela ena od ključnih nalog, da povežem naš dokaj zaprt prostor z mednarodnim. Delo mi je omogočilo številne dragocene stike s kolegi in umetniki po vsem svetu, s katerimi sem neprestano izmenjevala ideje. Izkušnje, ki sem jih ob tem nabrala, so večplastne. Čeprav zdaj z marsikom od njih prijateljujem, moram reči, da so bili v naših odnosih vendarle vedno v ozadju profesionalni interesi. Toda, hm, – kje je pravzaprav meja med osebnim in profesionalnim? Če druženje temelji na osebni privlačnosti, potem lahko rečem, da je bila večina mojih stikov v mednarodnem prostoru osebnih. Vendar pa moram poudariti, da v vseh teh odnosih nikoli nisem pozabila, od kod prihajam. Pa ne zaradi sentimentalnega patriotizma, ampak zato, ker me je ves čas živo zanimala realnost umetnostnega sveta, v katerem se geopolitične pozicije moči ne nazadnje prenašajo tudi na odnose s posamezniki. Omeniti moram tudi, da je površno spoznavanje vse širšega sveta umetnosti, stremenje za novim in presenetljivim, sicer splošna značilnost današnjega časa. Kot sem zapisala v enem od besedil, je današnji umetnostni svet predvsem ciničen, toda ta oznaka nima pozitivnega ali negativnega predznaka. Tak pač je. Profesionalci, ki

se po njem sprehajamo, lahko postanemo dobri prijatelji in zavezniki, potem pa se razidemo zaradi izzivov, ki nas vlečejo k vedno novim ljudem, prostorom in idejam. Zvestoba v tem svetu nima nobenega operativnega pomena.

Knjigo sem nasloвила Avtentični interes, da bi poudarila razlikovanja v okvirih istega postfordističnega sveta. Med pisanjem sem si morala izmisliti nove termine, kot sta denimo zgodovinjenje in samozgodovinjenje, saj v tem svetu, v katerem prevladuje odkrivanje novosti, preprosto zmanjkuje izrazov, ki bi opredeljevali avtentično spominjanje, ne čisto kompatibilno z mrežo drugih prostorov. Ali kot bi rekla Boltanski in Chiapello: »V svetu vesplošnih medsebojnih povezovanj je zvestoba sebi videti kot neprilagodljivost, odpor proti drugim se zdi kot odklanjanje povezovanja, na resnico, ki jo opredeljuje istovetnost med upodobitvijo in izvirnikom, pa se gleda kot na nezmožnost razumevanja neskončne raznolikosti bitij, ki krožijo po mreži in se spreminjajo vsakič, ko vzpostavijo odnos z drugačnimi bitji, tako da nobene od njihovih manifestacij ne moremo vzeti za izvirno točko, s katero bi lahko primerjali druge izrazne oblike. V svetu mreženj formalno ne moremo več zastavljati vprašanja avtentičnosti.«¹

Zaključek bi bil lahko: s svojim pisanjem skušam postaviti avtentični interes v novo luč v smislu iskanja lokalnih prioritet in njihove uglašenosti s podobnimi primeri znotraj sveta mreženj.

¹Boltanski, L., in Chiapello, E., *The New Spirit of Capitalism*, Verso, London in New York 2005.